

Samenvatting

Gemeente Maastricht maakt, als centrumgemeente voor Zuid-Limburg, afspraken met instellingen die gesloten jeugdhulp bieden. Dit is een vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben en die zich aan noodzakelijke begeleiding en behandeling dreigen te onttrekken. Van 2015 tot en met 2020 werd deze jeugdhulp in samenwerking met andere jeugdregio's in landsdeel Zuid gecontracteerd. De regio Zuid-Limburg heeft besloten om dit voortaan zelfstandig in te kopen en, gelet op de samenhang, in één opdracht aan te besteden met de overige intensief klinische jeugdhulp vanaf 2022. Ter overbrugging wordt nu voor 2021 een overeenkomst gesloten met gesloten jeugdhulpaanbieder Via Jeugd (Icarus).

Met ingang van 2021 is daarnaast de bekostiging van de huisvestingslasten van gesloten instellingen overgeheveld van Rijk naar gemeenten. Het Rijk heeft hiervoor een normatieve huisvestingscomponent (NHC) berekend. Gemeente Maastricht heeft besloten deze NHC op te nemen als een opslag in het integrale tarief voor gesloten jeugdhulp.

Beslispunten

1. Met Via Jeugd locatie Icarus voor de duur van één jaar een overeenkomst aan te gaan voor het bieden van gesloten jeugdhulp aan jongeren uit de regio Zuid-Limburg.
2. De normatieve huisvestingscomponent (NHC) voor gesloten jeugdhulp op te nemen als een opslag in het integrale tarief.
3. De huisvestingslasten voor de gesloten jeugdzorg conform de huidige financieringsstructuur (bestendige gedragslijn) op basis van realisatie over de regiogemeenten te verdelen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 10 november 2020:

Conform.

1. Aanleiding

Gesloten jeugdhulp (of: JeugdzorgPlus) is een vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen die zich aan de noodzakelijke behandeling dreigen te onttrekken. Hierbij krijgen jongeren na een besluit van de kinderrechter tijdelijk vrijheidsbeperkende maatregelen opgelegd in een instelling die daartoe bevoegd is. Inkoop van deze vorm van jeugdhulp door gemeenten is derhalve geen keuze, maar een wettelijke verplichting. Het aantal in te kopen plaatsen is afhankelijk van de mate waarin door de verwijzers, gemeenten en gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming/jeugdreclassering, machtigingen worden aangevraagd en verkregen.

Vanwege het specialistische karakter van de zorg werkte onze regio voor de inkoop van deze jeugdhulp tot en met 2020 samen met de andere regio's in landsdeel ZuidOost (provincies Limburg en Noord-Brabant). Het contractmanagement en een aantal administratieve taken werden hierbij uitgevoerd door aanvankelijk gemeente Den Bosch en vervolgens gemeente Roermond.

De regio Zuid-Limburg heeft vorig jaar besloten om de gesloten jeugdzorg vanaf 2021 zelfstandig in te kopen om zo meer samenwerking en een betere inbedding in het lokale en regionale zorglandschap te stimuleren. Een belangrijke doelstelling daarbij is om plaatsingen in deze zware vorm van jeugdhulp zoveel mogelijk te beperken, zo kort mogelijk te laten duren en binnen de regio te laten plaatsvinden. Daarvoor is nauwe samenwerking in het zorglandschap noodzakelijk. Vanaf 2022 wordt de gesloten jeugdhulp, gelet op deze samenhang, in één opdracht aanbesteed met de intensief klinische jeugdhulp. Ter overbrugging wordt nu voor 2021 een contract afgesloten met gesloten jeugdhulpaanbieder Via Jeugd (Icarus).

Daarnaast wordt met ingang van 2021 de bekostiging van de huisvestingslasten van gesloten jeugdhulp overgeheveld van Rijk naar gemeenten. Hiervoor is door het Rijk een normatieve huisvestingscomponent (NHC) berekend van € 16.001 per capaciteitsplek per jaar. Voor de 40 plekken die we bij Via Jeugd inkopen, is dit € 640.040. Het macrobudget jeugd is in verband met deze overheveling opgehoogd met € 18,6 mln. landelijk. Voor de gemeenten betekent dit dat zij vanaf 2021 via het verdeelmodel Jeugd extra middelen ontvangen.

Voorgesteld wordt om de kosten voor huisvesting te verdelen op basis van realisatie. Dit betekent dat elke gemeente betaalt naar rato van het aantal etmalen dat er jongeren uit haar gemeente in gesloten jeugdhulp verblijven. Dit is dezelfde systematiek die we ook voor andere vormen van jeugdhulp toepassen. Desondanks is hierover tussen de regiogemeenten discussie ontstaan en kwam de stuurgroep Jeugd niet tot een eenduidig advies aan de centrumgemeente. Het verschil van mening zit in het feit dat gemeenten financieel voor- en nadeel kunnen hebben doordat de extra kosten niet overeenkomen met de extra middelen in het gemeentefonds. Immers, gemeenten die meer zorg afnemen van Icarus hebben meer kosten dan gemeenten die minder zorg afnemen.

Daarom zijn er verschillende scenario's besproken:

1. Verdeling op basis van realisatie waarbij de NHC wordt opgenomen is in het integraal tarief voor gesloten jeugdhulp;
2. Verdeling op basis van de extra inkomsten in het gemeentefonds;
3. Verdeling op basis van realisatie met een compensatie achteraf voor nadeelgemeenten.

Wat de scenario's 1 en 2 financieel betekenen per gemeente is in onderstaande tabel opgenomen. Gemeenten voor wie scenario 1 nadelig is, zijn de gemeenten die relatief veel jongeren gesloten plaatsen. Dit effect doet zich het sterkst voor bij gemeente Eijsden-Margraten. Dit is te verklaren doordat de gesloten instelling Icarus gevestigd is in deze gemeente. Door de werking van het woonplaatsbeginsel worden jongeren die bij Icarus verblijven én onder voogdij staan van Bureau Jeugdzorg¹ toegerekend aan Eijsden-Margraten. Dat verklaart het relatief grote aandeel in scenario 1. Jongeren van wie de voogdij bij de ouders ligt, worden toegerekend aan de gemeente waar de ouders wonen.

Overigens ontvangen gemeenten met een vestiging van een instelling binnen hun gemeentegrenzen een deel van het budget Jeugd op basis van historische kosten (dus buiten het objectieve verdeelmodel om); hier zit echter 2 jaar vertraging in. In scenario 3 is voorgesteld om een verrekening tussen gemeenten plaats te laten vinden als achteraf blijkt dat het budgetdeel jeugd dat op historische kosten wordt ontvangen onvoldoende compensatie biedt. De financiële effecten hiervan per gemeente kunnen niet op voorhand worden weergegeven.

Gemeente	Aandeel in zorggebruik	NHC	
		scenario 1	scenario 2
Beek	0%	€ -	€ 13.558
Beekdaelen	2%	€ 15.325	€ 29.947
Brunssum	3%	€ 18.782	€ 39.198
Eijsden-Margraten	23%	€ 149.563	€ 16.177
Gulpen-Wittem	0%	€ -	€ 9.798
Heerlen	24%	€ 155.058	€ 127.818
Kerkrade	7%	€ 47.692	€ 61.018
Landgraaf	5%	€ 32.587	€ 44.612
Maastricht	10%	€ 61.194	€ 116.560
Meerssen	3%	€ 20.913	€ 13.893
Simpelveld	1%	€ 6.039	€ 9.439
Sittard-Geleen	12%	€ 79.720	€ 105.090
Stein	5%	€ 34.541	€ 22.569
Vaals	1%	€ 3.351	€ 7.587
Valkenburg a/d Geul	1%	€ 4.181	€ 13.477
Voerendaal	2%	€ 11.094	€ 9.299
Totaal	100%	€ 640.040	€ 640.040

N.b.: De percentages in bovenstaande tabel zijn afgerond waardoor bedragen licht afwijken

¹ Of een andere gecertificeerde instelling.

De regiogemeenten zijn in staat gesteld om een advies te geven aan centrumgemeente Maastricht over het te hanteren scenario. Het gaat hier om het te hanteren scenario voor het jaar 2021. Met ingang van 2022 wijzigt het woonplaatsbeginsel, waardoor de gemeenten van vestiging van een jeugdhulpinstelling niet langer onevenredig financieel belast worden.

De regiogemeenten zijn niet met 2/3 meerderheid tot een advies aan centrumgemeente Maastricht gekomen. Binnen de stuurgroep was de verdeling 2/2/2 voor de voorgelegde scenario's. De regiogemeenten zijn ook gepolst en komen tot een advies 2/7/5 en twee absenties.

De meerderheid van de regiogemeenten neigde naar een scenario (2 of 3) dat gevoelig is voor de financiële consequenties voor de gemeenten die meer gaan betalen dan zij op basis van de toevoeging aan het gemeentefonds ontvangen. De centrumgemeente neemt nu op basis van een zogenaamde bestendige gedragslijn een besluit dat deze gevoelens niet reflecteert en kiest voor scenario 1. Vandaar dat de portefeuillehouder ervoor kiest om dit besluit als collegebesluit vast te leggen.

2. Context

- Jeugdwet
- Beleidskader Jeugdhulp 2019-2022 Zuid-Limburg
- Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019
- Collegebesluit 19-7-2016: Contractering gesloten jeugdhulp
- Collegebesluit 29-8-2017: Convenant samenwerking uitvoering overeenkomsten JeugdzorgPlus Zuid-Nederland 2016-2018
- Collegebesluit 22-1-2019: Verlenging contracten gesloten jeugdhulp en samenwerkingsconvenant Zuid-Nederland 2019
- Collegebesluit 14-4-2020: Verlenging contracten gesloten jeugdhulp en samenwerkingsconvenant Zuid-Oost Nederland 2020
- Handreiking vergoeding huisvestingslasten gesloten jeugdhulp (VNG september 2020)
- Meicirculaire 2016: toevoeging middelen NHC aan macrobudget jeugd m.i.v. 2021

3. Gewenste situatie

Op 19 december 2019 is de Inkoopstrategie Gesloten en Intensieve Klinische Jeugdhulp (GIKJ) Zuid-Limburg vastgesteld. Hoofddoel van deze inkoopstrategie is om met het doorlopen van een inkoopprocedure te komen tot een overeenkomst met één contractpartij voor het bieden van GIKJ per 1 januari 2022 in Zuid-Limburg. Tot en met 2020 verliep de inkoop van de gesloten jeugdhulp via resp. Den Bosch en Roermond. Dit was voor 2021 niet meer mogelijk, omdat het lopende contract niet opnieuw verlengd kon worden en centrumgemeente Roermond niet openstond voor deelname

voor de duur van 1 jaar ter overbrugging naar de ingang van de nieuwe aanbesteding. Het voorliggende contract is dus een tussenoplossing om het jaar 2021 te overbruggen. Het nieuwe contract met Via Jeugd in 2021 wordt beleidsarm doorgevoerd. Reden hiervoor is de lopende aanbesteding van de gesloten en intensief klinische jeugdhulp vanaf 2022 en alle veranderingen en voorbereidingen die daarbij komen kijken.

De NHC wordt opgenomen in het integrale tarief voor gesloten jeugdhulp en gemeenten betalen op basis van daadwerkelijke realisatie zoals dat ook voor andere vormen van jeugdhulp geldt.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Deze opdracht voor gesloten jeugdhulp valt niet binnen de productclusters waarvoor specifiek opgestelde duurzaamheidscriteria gelden.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

De inkoop van JeugdzorgPlus valt onder de centrumregeling Verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg waarmee gemeente Maastricht is aangewezen als centrumgemeente. De wethouders Jeugd van de Zuid-Limburgse gemeenten hebben ingestemd met het contract aan Via Jeugd voor 2021.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Met ingang van 2021 gaat de aanbieder en gemeenten via Zorgned communiceren over te plaatsen jeugdigen. Hierbij wordt de privacywetgeving in acht genomen. Daarnaast ontvangt gemeente Maastricht namens de regio gegevens in het kader van monitoring, contractbeheer en managementrapportages; hierin is geen tot personen herleidbare informatie opgenomen.

8. Financiën

Voor de te sluiten overeenkomst met Via Jeugd bedraagt de totale contractsom voor Zuid-Limburg € 6.921.212 voor 2021. Deze contractsom bestaat uit:

- € 6.084.112 voor de afgesproken 40 plekken (tarief 2020)
- € 197.060 indexering op basis van de voorlopige OVA-index voor 2021 van 3,24%.
- € 640.040 aan NHC-component

Deze kosten worden over de regiogemeenten verdeeld op basis van een eerder vastgestelde verdeelsleutel gerelateerd aan de realisatie over voorgaande 2 jaren. Voor Maastricht is dit aandeel ca. 10% (€ 692.212).

Deze kosten komen ten laste van het budget *Jeugdhulp, onderdeel JeugdzorgPlus*. Dit budget bedraagt voor 2021 € 500.000 (gebaseerd op de gerealiseerde kosten 2019 en niet geïndexeerd) en biedt onvoldoende dekking. In de prognose 2020/2^e berap is reeds rekening gehouden met een realisatie van € 600.000 ingaande 2020. Dat wil zeggen dat in het gerapporteerde tekort 'Jeugd' (ten bedrage van € 5,4 miljoen) reeds rekening is gehouden met een tekort van € 100.000 op dit onderdeel. Op basis daarvan resteert er op grond van dit voorstel nog een tekort van € 92.212. Het voorstel is dit tekort in 2021 te betrekken bij de uitwerking van het noodplan en het eerste uitvoeringsbeeld 2021.

De NHC van € 640.040 is gebaseerd op de door het Rijk vastgestelde norm van € 16.001 per plek. Voor de instelling zijn dit geen extra middelen, maar gaat het om een verschuiving van Rijksfinanciering naar gemeentelijke financiering. Bij de meicirculaire 2016 is hiervoor met ingang van 2021 een bedrag van € 18,6 miljoen toegevoegd aan het macrobudget jeugd in het gemeentefonds. Dit macrobudget wordt deels op basis van objectieve maatstaven over gemeenten verdeeld (het objectieve verdeelmodel) en deels op basis van historische kosten (voor het onderdeel 18+ en voogdijcliënten).

9. Aanbestedingen

Het voorliggende contract is tot stand gekomen middels een enkelvoudige offerte-uitvraag aan Via Jeugd en is gebaseerd op de huidige contractafspraken. De enkelvoudige offerte-uitvraag is akkoord bevonden door de adviseur Aanbesteden en Inkoop Concernzaken en past daarmee binnen het gemeentelijk aanbestedingsbeleid. Het betreft een zogenaamde SAS-dienst waarop de Aanbestedingswet 2012 slecht gedeeltelijk van toepassing is. De gunning van de opdracht aan Via Jeugd wordt gepubliceerd op Tender Electronic Daily (TED) waarmee wordt voldaan aan de verplichting tot aankondiging van de gegunde opdracht.

Aangezien het gaat om een overbruggingsjaar naar een Europese openbare aanbesteding, resulterend in een meerjarige overeenkomst per 1 januari 2022, wordt de kans op bezwaren door derden op de gunning aan Via Jeugd nihil geacht. In de overeenkomst is volledigheidshalve opgenomen dat opdrachtgever zich het recht voorbehoudt de overeenkomst tussentijds met onmiddellijke ingang te beëindigen (buitengerechtelijk ontbinden) als een rechtelijke uitspraak de samenwerking tussen Partijen verbiedt ongeacht of deze uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan.

10. Participatie tot heden

N.v.t.

11. Voorstel

1. Met Via Jeugd locatie Icarus voor de duur van één jaar een overeenkomst aan te gaan voor het bieden van gesloten jeugdhulp aan jongeren uit de regio Zuid-Limburg.
2. De normatieve huisvestingscomponent (NHC) voor gesloten jeugdhulp op te nemen als een opslag in het integrale tarief.
3. De huisvestingslasten voor de gesloten jeugdzorg conform de huidige financieringsstructuur (bestendige gedragslijn) op basis van realisatie over de regiogemeenten te verdelen.

Collegievoorstel